

Sammanfattning

Utgiven av

Nationella centret för utbildningsutvärdering (NCU)

Publikationens namn

Utvärdering av spetsprojekten för högskoleutbildningen 2017–2022

Författare

Helka-Liisa Hentilä, Harri Jalonen, Emmi Lainpelto, Pekka Risku, Kirsi Viskari,
Kyösti Värrö, Niina Nurkka, Mira Huusko, Aino Karvonen & Sanna Vahtivuori-Hänninen

Utvärderingen av spetsprojekten för högskoleutbildningen 2017–2022 genomfördes åren 2022–2023. Utvärderingen fokuserade på effekterna och effektiviteten av de utvecklingsprojekt inom lärarutbildningen (spetsprojekt 1) och inom högskoleutbildningen (spetsprojekt 3) som finansierats av undervisnings- och kulturministeriet. Utvärderingen producerade en helhetsbild av hur spetsprojekten 1 och 3 genomförts, av effekterna och effektiviteten av resultaten, och av hur väl det projektbaserade sättet att utveckla verksamheten fungerade. Utvärderingen kom också med rekommendationer för utvecklingen av högskoleutbildningen och lärarutbildningen i framtiden. Utvärderingsfrågorna var indelade i tre huvudteman:

- Effekterna och effektiviteten av utvecklingsprojekten inom högskoleutbildningen och lärarutbildningen med tanke på utvecklingen av högskoleutbildningen.
- Hur väl målen för utvecklingsprogrammet inom lärarutbildningen uppnåtts.
- Spetsprojektmodellens användbarhet och utvecklingen av högskoleutbildningen i framtiden.

Utvärderingen genomfördes med ett mångsidigt material. Materialen bestod av projektdokument för utvecklingsprojekten inom lärarutbildningen och högskoleutbildningen, en enkät till högskolorna samt gruppintervjuer, där representanter för högskolorna, olika berörda parter och studerande deltog. I utvärderingen användes också svar från lärar- och studerandeenkäterna inom utvärderingen Högskolepedagogikens nuläge och utveckling (Toom m.fl. 2023). Svaren som användes gällde spetsprojektet. I slutskedet av utvärderingen diskuterades preliminära slutsatser och utvecklingsrekommendationer under ett utvecklingswebbinarium. Diskussionerna på webbinariet fungerade också som material för utvärderingen.

Centrala styrkor

- I det spetsprojektbaserade utvecklingsarbetet hörde samarbetet och den gemensamma utvecklingen till de saker som fungerade bra. Nätverken stärkte samarbetet.
- Personalens kompetens stärktes genom projektarbetet och de nätverk som projekten gav upphov till. Den personal som anställdes för projekten stärkte också högskolornas kompetens.
- Lärarutbildningsforumet fick en betydande roll i samordningen av utvecklingsprojekten inom lärarutbildningen, samarbetet, uppföljningen och spridningen av resultaten.
- I utvecklingsprojekten uppstod nya projektidéer samt förslag till fortsatt utveckling och forskning.

Centrala utvecklingsrekommendationer

- Inkluderingen av personal, studerande och andra berörda parter bör stärkas redan i beredningen av projekten. Sätten att inkludera dessa i projektets olika skeden bör skrivas in redan i projektplanen.
- Utvärderingen av effektiviteten bör stärkas genom medvetenhet om påverkanskedjor under hela projektets livscykel. Kvantitativa och kvalitativa indikatorer bör utvecklas som stöd för utvärderingen. Utvärderingen av effektiviteten bör skiljas från projektverksamheten och ses som en separat process, och utvärderingen bör ske tillräckligt lång tid efter projektets slut.
- Projekt som anknyter till ett visst tema bör bilda en helhet, och interaktionen mellan projekten bör säkerställas.
- Det bör finnas en kontinuitet i utvecklingsfinansieringen för högskoleutbildningen. Kontinuiteten främjar även utvecklingen av samarbetsnätverk samt projektkompetensen och -stödet för utveckling av utbildningen, etableringen av resultaten samt utvärderingen av effektiviteten.

Nyckelord: effekter, effektivitet, högskoleutbildning, högskolor, lärarutbildning, spetsprojekt, spetsprojektbaserad utveckling, universitet, utvecklingsprogram för lärarutbildning, utvecklingsprojekt, utvärdering, yrkeshögskolor